

بررسی و واکاوی نگرش زیست محیطی کشاورزان در استان ایلام

علیرضا پورسعید^۱، رویا اشراقی سامانی^۲، سمیره صی محمدی^۳، فاطمه قربانی پیرعلیدهی^{۴*}، مهسا سعدوندی^۵

^۱ استادیار و عضو هیئت علمی، پردیس علوم و تحقیقات واحد ایلام، ایران، ^۲ استادیار و عضو هیئت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، ایران، ^۳ دانشجوی دکتری توسعه کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه، ایران، ^۴ دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه، ایران، ^۵ دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه

fateme_ghorbani1143@yahoo.com

هدف از این پژوهش بررسی و واکاوی نگرش زیست محیطی کشاورزان در استان ایلام می‌باشد. این مطالعه به روش تحقیق پیمایشی انجام شده است. جامعه مورد مطالعه تحقیق شامل کلیه کشاورزان استان ایلام بوده که با استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران تعداد ۲۱۰ نفر به تفکیک شهرستان‌ها انتخاب شدند. ابزار اصلی جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه بود. مهمترین و بارزترین بخش پرسشنامه مربوط به سنجش نگرش زیست محیطی کشاورزان بود که به وسیله آزمون پارادایم نوین محیطی (NEP) سنجیده شد. این آزمون حاوی ۱۵ پرسش در قالب مقیاس لیکرت با طیف پنج گزینه‌ای است که هر سه پرسش آن بُعدی خاص از ابعاد پنجگانه‌ی نگرش زیست محیطی (بعد تعادلی، محیط‌گرایی، انسان‌گرایی، بحران محیطی، محدودیت در رشد) را مورد توجه قرار می‌دهد. در این آزمون بالاترین نمره‌ی فرد پاسخگو که نشان از محیط‌گرا (محیط محور) بودن وی دارد ۷۵ و کمترین نمره آزمون که حاکی از انسان‌گرایی (انسان محوری) کشاورز است نمره ۱۵ می‌باشد. پس از طراحی پرسشنامه، روایی صوری و ساختاری آن توسط صاحب‌نظران و کارشناسان تأیید گردید و به منظور تأیید پایایی پرسشنامه ضریب آلفای کرونباخ برای متغیرهای گوناگون ۰/۵۷ تا ۰/۸۶ به دست آمد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS ۱۸ مورد تحلیل قرار گرفتند. از آزمون‌های فراوانی، از ضریب همبستگی اسپیرمن و آزمونهای مقایسه میانگین کروسکال والیس و من وایتنی برای تحلیل و تفسیر داده‌ها استفاده شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که نگرش زیست محیطی در میان کشاورزان استان ایلام در حد متوسطی است.

واژه های کلیدی: نگرش زیست محیطی، کشاورزان، پارادایم نوین محیطی (NEP).